

No res menys

A cabem de llegir, en un article publicat en una de les nostres revistes, "No res menys que el futur de la nostra cultura, de la nostra societat està en joc". Vet aquí, encara una altra vegada, la locució *no res menys que* usada amb el mateix valor que la locució del castellà "nada menos que". No sabríem dir què és pitjor: "nada menys que", com diuen alguns, híbrid horrible, però que té l'avantatge que es desqualifica per ell mateix i que és poc probable que s'esmunyi en un text una mica digne, o *no res menys que*, en què tots els mots són perfectament catalans i que es basa en una locució realment existent, però que precisament per això alguns escriptors i publicistes amb una informació insuficient no vacil·len a usar, amb què contribueixen a fer perdurable una solució que no és, de fet, sinó un calc de la del castellà.

En el seu treball *La Coordinació i la Subordinació en els documents de la Cancelleria catalana en el segle XIV*, Pompeu Fabra va transcriure diversos exemples de la locució conjuntiva arcaica *no res menys*, en tots els quals, tal com fa observar explícitament en la nota introductòria, té un valor continuatiu, és a dir, equivalent a *així mateix* o *encara*, i a la conjunció del castellà "además".

exemples, *no res menys* precedeix formes de primera persona dels verbs *pregar* o *manar*, usades com a prec o manament complementari al que l'autor de la carta havia formulat anteriorment. I, en conseqüència amb aquest ús constant de la llengua medieval, en les "Converses filològiques" Fabra combat repetidament la utilització que alguns escriptors feien de *no res menys* amb valor concessiu, o com a equivalència del "nada menos" del castellà.

La llengua moderna disposa de prou conjuncions o locucions conjuntives amb valor continuatiu perquè puguem atribuir gaire utilitat a una locució tan arcaïtzant com *no res menys*, i és bo d'observar que ni el mateix Diccionari Fabra ni el de la Gran Enciclopèdia ja no la recullen. Però, és clar, no deixa d'ésser un recurs disponible. Ara, qui es decideixi a utilitzar-lo, ha de saber que no té, legítimament, sinó un valor continuatiu. Com a equivalents de "nada menos que", Fabra proposava de recórrer a les locucions *no altre*, *no altra cosa* i *no altrament*, a les quals creiem que cal afegir *ni més ni menys que*, que és molt viva i molt usual, i que solen proposar tots els nostres diccionaris d'equivalències (Albert, Moll, Miracle).

Albert Jané